

00 ΔΕΚ. 2016

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ,
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ**

**Αθήνα, 07 Δεκεμβρίου 2016
Αριθ. Πρωτ.: 1299**

ΠΡΟΣ: Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
✓ Τμήμα Ερωτήσεων
Αθήνα

Ταχ. Δ/ση: Σταδίου 29
Ταχ. Κώδικας: 101 10 - Αθήνα
TELEFAX: 210 5203872
Πληροφορίες: Ζ. Αδαμοπούλου
Τηλέφωνο: 2131516472
e-mail: ypertns@ypakp.gr

ΘΕΜΑ: Ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης για νέους. ✓

ΣΧΕΤ: Η με αρ. πρωτ.531/20-10-2016 ΕΡΩΤΗΣΗ. ✓

Σε απάντηση του ανωτέρω σχετικού, που κατατέθηκε στη Βουλή από το Βουλευτή κ. Γ. Γερμενή, σας πληροφορούμε τα εξής:

Α. Υφιστάμενη κατάσταση στην αγορά εργασίας

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού της ΕΛ.ΣΤΑΤ. για το Β' Τρίμηνο του 2016, το γενικό ποσοστό ανεργίας ανήλθε σε 23,1%, έναντι 24,9% του προηγούμενου τριμήνου και 24,6% του αντίστοιχου τριμήνου 2015¹. Η απασχόληση αυξήθηκε κατά 2,7% σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο και κατά 2,1% σε σχέση με το Β' Τρίμηνο του 2015. Ο αριθμός των ανέργων μειώθηκε κατά 6,9% σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο και κατά 5,8% σε σχέση με το Β' Τρίμηνο του 2015.

Από την ανάλυση των στοιχείων, κατά ομάδες ηλικιών, προκύπτει ότι το ποσοστό ανεργίας στους νέους 15-24 ετών ανέρχεται στο 49,1% (έναντι 49,5% το Β' Τρίμηνο του 2015), το οποίο στις νέες γυναίκες φθάνει στο 52,5%.

Αντίστοιχα, οι άνεργοι ηλικίας 25-29 ετών αποτελούν το 32,6% επί του συνόλου του εργατικού δυναμικού αυτής της ηλικιακής κατηγορίας, κατά το Β' τρίμηνο του 2016 (έναντι 35,7% το Β' τρίμηνο του 2015), ενώ οι άνεργοι ηλικίας 30-44 ετών το 21,5% επί του συνόλου του εργατικού δυναμικού αυτής της ηλικιακής κατηγορίας (έναντι 23,8% το Β' τρίμηνο του 2015) (Πίνακας 1).

¹ΕΛ.ΣΤΑΤ., ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ, Έρευνα Εργατικού Δυναμικού, Β' Τρίμηνο 2016.

Ποσοστό ανεργίας (%) κατά φύλο και ομάδες ηλικιών

Ηλικία	Β' Τρίμηνο					
	2015			2016		
	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο
Σύνολο	21,5	28,3	24,6	19,4	27,6	23,1
15-24	45,4	54,1	49,5	46,1	52,5	49,1
25-29	32,8	39,1	35,7	27,8	38,7	32,6
30-44	20,1	28,3	23,8	16,6	27,2	21,5
45-64	17,1	21,2	18,8	17,0	21,8	19,1
65+	12,3	5,9	9,9	13,3	9,7	11,9

Πίνακας 1: Ποσοστό ανεργίας (%) κατά φύλο και ομάδες ηλικιών, Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού της ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Επίσης, από την ανάλυση των στοιχείων σύμφωνα με το επίπεδο εκπαίδευσης προκύπτει ότι το υψηλότερο ποσοστό ανεργίας παρατηρείται σε όσους δεν έχουν πάει καθόλου σχολείο (31,6%) και σε όσους έχουν απολυτήριο τριτάξιας μέσης εκπαίδευσης (27,4%). Τα χαμηλότερα ποσοστά παρατηρούνται σε όσους έχουν διδακτορικό ή μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών (11,8%) και στους πτυχιούχους της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (17,3%)².

Σύμφωνα με τα στοιχεία του ΟΑΕΔ, το σύνολο των εγγεγραμμένων ανέργων με κριτήριο την αναζήτηση εργασίας για τον μήνα Σεπτέμβριο 2016 ανήλθε σε 871.981 άτομα. Από το σύνολο των εγγεγραμμένων ανέργων αναζητούντων εργασία, 65.802 άτομα ανήκουν στην ηλικιακή κατηγορία 15-24 ετών, 109.304 άτομα στην ηλικιακή κατηγορία 25-29 ετών και 353.712 άτομα στην ηλικιακή κατηγορία 30-44 ετών.

Η απώλεια ανθρώπινου κεφαλαίου (brain drain)³ αποτελεί επακόλουθο της ανεργίας, της απαξίωσης ικανοτήτων και δεξιοτήτων και της υποαπασχόλησης σε θέσεις εργασίας που απαιτούν μικρότερη εξειδίκευση (brain waste).

Σύμφωνα με έρευνα του Πανεπιστημίου Μακεδονίας περίπου 114.000 – 139.000 Έλληνες επιστήμονες εργάζονται στο εξωτερικό⁴. Επίσης, σύμφωνα με στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος το διάστημα 2008-2013 σχεδόν 223 χιλιάδες νέοι ηλικίας 25-39 ετών εξήλθαν μόνιμα από τη χώρα με κατεύθυνση πιο ανεπτυγμένες χώρες, αναζητώντας εργασία με καλύτερη αμοιβή και καλύτερες προοπτικές κοινωνικής και οικονομικής προόδου⁵.

Β. Πολιτικές απασχόλησης

Η αντιμετώπιση του φαινομένου της φυγής νέων επιστημόνων στο εξωτερικό αποτελεί κατ'εξοχήν αντικείμενο δράσεων για την έρευνα, την καινοτομία και την αριστεία και, ως εκ τούτου, ο μεγαλύτερος όγκος προγραμμάτων εκπορεύεται από το Υπουργείο Παιδείας, με τη

² Ο.π.

³ Σ. Λαζαρέτου, «Φυγή ανθρώπινου κεφαλαίου: η σύγχρονη τάση μετανάστευσης των Ελλήνων στα χρόνια της κρίσης», *Οικονομικό Δελτίο Τράπεζας της Ελλάδος*, τχ. 43, Ιούλιος 2016

⁴ Περιοδικό Ενημέρωση, τχ. 217, ΙΝΕ-ΓΣΕΕ, Ιούνιος 2014.

⁵ Έκθεση του Διοικητή της ΤτΕ για το Έτος 2015, σ. 74

συμμετοχή και του Υπουργείου Οικονομίας, και κύρια πηγή χρηματοδότησης το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα ΕΠΑνΕΚ «Ανταγωνιστικότητα-Επιχειρηματικότητα-Καινοτομία». Το Υπουργείο Εργασίας συμμετέχει περιοδικά με προγράμματα απευθυνόμενα αποκλειστικά σε αποφοίτους ΑΕΙ – ΤΕΙ (όπως για παράδειγμα το πρόγραμμα «Επιταγή διασύνδεσης με την αγορά εργασίας ανέργων *αποφοίτων* Πανεπιστημίων και *ΤΕΙ*» που υλοποιήθηκε το 2015 για 7.000 ανέργους). Ωστόσο, εκ των αρμοδιοτήτων του, το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης έχει ως βασικό στόχο να σχεδιάζει και να υλοποιεί μέτρα για την άμεση υποστήριξη όσο το δυνατόν περισσότερων ανέργων και την ένταξή τους στην αγορά εργασίας. Κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των εθνικών πολιτικών για την απασχόληση λαμβάνεται υπόψη η υφιστάμενη κατάσταση στην αγορά εργασίας, όπως αποτυπώθηκε συνοπτικά πιο πάνω, όσο και η ευρωπαϊκή πολιτική για την απασχόληση, και αξιοποιούνται τα χρηματοδοτικά εργαλεία της Ε.Ε.

Κατά το σχεδιασμό των προγραμμάτων απασχόλησης υφίστανται δύο προκλήσεις. Η πρώτη αφορά στην βελτίωση της αποτελεσματικότητας των προγραμμάτων απασχόλησης και κατάρτισης. Ειδικότερα, τα προγράμματα κατάρτισης στο χώρο εργασίας θα πρέπει να είναι ευθυγραμμισμένα με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας. Η θεσμοθέτηση και λειτουργία του Μηχανισμού Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας (Ν. 4368/2016, άρθρα 85 και 86) συμβάλλει καθοριστικά στην επίτευξη αυτού του στόχου, τροφοδοτώντας τους φορείς σχεδιασμού των πολιτικών απασχόλησης και επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης με την απαιτούμενη πληροφορία και τα στοιχεία για τους δυναμικούς κλάδους και επαγγέλματα.

Η δεύτερη πρόκληση συνδέεται με την ενίσχυση της ζήτησης της εργασίας. Λαμβάνοντας υπόψη την υφεσιακή κατάσταση της οικονομίας είναι δύσκολο ο ιδιωτικός τομέας να έχει την ικανότητα να δημιουργήσει επαρκή αριθμό θέσεων εργασίας για τον τεράστιο αριθμό ανέργων. Ενώ οι ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης βελτιώνουν τις δεξιότητες του εργατικού δυναμικού, το πρόβλημα της ανεργίας στην Ελλάδα εντοπίζεται ουσιαστικά στην έλλειψη ζήτησης της εργασίας.

Με γνώμονα την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των προγραμμάτων απασχόλησης, ώστε να ανταποκρίνονται στις ανάγκες των ανέργων και την ορθότερη αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων, το Υπουργείο Εργασίας προέβη πρόσφατα στον επανασχεδιασμό τους, ώστε να:

- απευθύνονται στους δυναμικούς τομείς της ελληνικής οικονομίας, ενισχύοντας τις επιχειρήσεις στην παροχή εγγυημένης απασχόλησης,
- παρέχουν στοχευμένη κατάρτιση και συμβουλευτική στον άνεργο ή το νέο επιχειρηματία,
- οδηγούν σε πιστοποίηση γνώσεων και αναβάθμιση δεξιοτήτων,
- αφορούν σε χωρικές παρεμβάσεις σε περιοχές με υψηλά ποσοστά ανεργίας.

Γ. Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των Νέων/ Εγγύηση για τη Νεολαία

Το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης υιοθέτησε στις 22 Απριλίου 2013 (2013/C 120/01) τη Σύσταση για τη θέσπιση του προγράμματος «Εγγύηση για τη Νεολαία» («Youth Guarantee»). Για την εφαρμογή της δέσμης των μέτρων για την απασχόληση των νέων και, ιδίως, για την εφαρμογή της Σύστασης για την Εγγύηση για τη Νεολαία, θεσπίστηκε η Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των Νέων (ΠΑΝ/Youth Employment Initiative), ιδιαίτερης σημασίας για την Ελλάδα. Η συνολική χρηματοδότηση για την υλοποίηση των δράσεων της ΠΑΝ, η οποία έχει ενταχθεί στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση» 2014-2020, ανέρχεται σε περίπου 393 εκ. €, εκ των οποίων 343 εκ. €

χρηματοδοτούνται από το ειδικό κονδύλι της ΠΑΝ (171,5 εκ. €) και το αντίστοιχο ΕΚΤ (171,5 εκ. €) και 49,6 εκατ. ευρώ από εθνικούς πόρους (εθνική συμμετοχή στο αντίστοιχο ΕΚΤ).

Πορεία υλοποίησης της Πρωτοβουλίας για την Απασχόληση των Νέων/ Εγγύηση για τη Νεολαία.

Στο πλαίσιο του Ε.Π. «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση 2014-2020» έχουν υλοποιηθεί:

-Επιταγή εισόδου για απόκτηση εργασιακής εμπειρίας για νέους 18-24 ετών σε ιδιωτικές επιχειρήσεις για 12.000 ωφελούμενους, μέσω θεωρητικής κατάρτισης και πρακτικής άσκησης σε πραγματικές συνθήκες εργασιακού περιβάλλοντος, η οποία δυνητικά καταλήγει στην τοποθέτησή τους σε θέσεις απασχόλησης σε επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα όλων των κλάδων της οικονομίας.

-Επιταγή εισόδου για 30.000 άνεργους νέους ηλικίας από 25 έως 29 ετών σε ιδιωτικές επιχειρήσεις για απόκτηση εργασιακής εμπειρίας.

Παράλληλα, εντός του 2016, υλοποιούνται προγράμματα δημιουργίας θέσεων εργασίας, κατάρτισης και απόκτησης εργασιακής εμπειρίας για νέους:

- Προγράμματα απόκτησης εργασιακής εμπειρίας για νέους 18-24 ετών (10.000 ωφελούμενοι) και 25-29 ετών (3.000 ωφελούμενοι) αντίστοιχα, σε επιχειρήσεις και γενικά εργοδότες του ιδιωτικού τομέα καθώς και σε Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις (ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ)⁶. Έμφαση θα δοθεί στους μακροχρόνια άνεργους, στις γυναίκες με μικρά παιδιά και στους πτυχιούχους με υψηλή ανεργία.

-Πρόγραμμα μαθητείας για νέους 15-24 ετών.

-Πρόγραμμα κατάρτισης και πιστοποίησης για 15.000 άνεργους νέους, ηλικίας 18-24 ετών, σε επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα, σε ειδικότητες που αφορούν κλάδους αιχμής της ελληνικής οικονομίας. Στο πρόγραμμα επιδοτούμενης κατάρτισης και πρακτικής άσκησης συμμετέχουν επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους τομείς, της Εφοδιαστικής Αλυσίδας (Logistics), του Λιανικού Εμπορίου, του διεθνούς Εμπορίου (Έμφαση στον πρωτογενή τομέα) και της τεχνολογίας των Πληροφοριών και των Επικοινωνιών (Τ.Π.Ε.)

-Επιταγή εισόδου για 6.500 νέους έως 29 ετών σε ιδιωτικές επιχειρήσεις στον κλάδο του τουρισμού, για απόκτηση εργασιακής εμπειρίας.

Επίσης, έχουν σχεδιαστεί και θα υλοποιηθούν το αμέσως προσεχές διάστημα:

-Πρόγραμμα προώθησης 11.000 άνεργων νέων έως 29 ετών, στην αυτοαπασχόληση, με επιδότηση των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης έως 12 μήνες από την έναρξη της δραστηριότητάς τους.

-Ολοκληρωμένη Παρέμβαση για 8.000 νέους έως 24 ετών για την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών και κατάρτισης για την προώθησή τους εναλλακτικά σε προγράμματα κατάρτισης με εγγυημένη απασχόληση, προγράμματα προώθησης στην αυτοαπασχόληση ή στην επιχειρηματικότητα.

Δ. Κοινωνική Οικονομία

Το Υπουργείο Εργασίας είναι αρμόδιο για την ανάπτυξη της κοινωνικής οικονομίας, ως ενός εναλλακτικού μοντέλου παραγωγικής ανασυγκρότησης. Πρόκειται για ένα παραγωγικό μοντέλο ιδιαίτερα αποδοτικό όσον αφορά τη δημιουργία θέσεων εργασίας και την ενδογενή ανάπτυξη παραγωγικού ιστού. Συγκροτεί οικονομικά περιβάλλοντα με πολλαπλά οφέλη για

⁶Βάσει των υπ' αριθμ. 35453/702/1-08-2016 (Β'2425) και υπ' αριθμ. 35451/701/1-08-2016 (Β' 2426) ΚΥΑ αντίστοιχα.

όλους τους εμπλεκόμενους - αξιοπρεπείς συνθήκες εργασίας και αποδοχές, παροχή κοινωνικού έργου, υψηλή ποιότητα παρεχόμενων προϊόντων και υπηρεσιών, σεβασμό στο κοινωνικό και φυσικό περιβάλλον.

Με τον νόμο 4430/2016 για την «Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία και την ανάπτυξη των Φορέων της και άλλες διατάξεις», που ψηφίστηκε πρόσφατα, επιδιώκεται μεταξύ άλλων να δοθεί μια επιπλέον δυνατότητα στους νέους και τις νέες να μπορέσουν να εργαστούν με αξιοπρεπείς συνθήκες και αποδοχές στην πατρίδα τους. Αυτό επιτυγχάνεται με την εισαγωγή, για πρώτη φορά στην ελληνική έννομη τάξη, ενός νέου νομικού προσώπου, του συνεταρισμού εργαζομένων, καθώς και φορολογικών και ασφαλιστικών κινήτρων.

Πρόκειται για συνεργατικά σχήματα 3 τουλάχιστον φυσικών προσώπων που επιθυμούν να βιοποριστούν μέσω της εργασίας τους στο Συνεταιρισμό. Το 35% των κερδών που παράγονται ετησίως διατίθενται στους εργαζομένους, και δεν φορολογούνται σε επίπεδο νομικού προσώπου, αλλά μόνο σε επίπεδο φυσικού προσώπου και μάλιστα με την κλίμακα του εισοδήματος από μισθωτή εργασία. Επιπλέον, ο συνεταρισμός απαλλάσσεται από την υποχρέωση καταβολής τέλους επιτηδεύματος για τα πρώτα πέντε έτη από την έναρξη λειτουργίας, ενώ μετά την πρώτη πενταετία, υποχρεούνται να καταβάλλουν ως τέλος επιτηδεύματος 500 ευρώ ετησίως. Τέλος, σε ό,τι αφορά τα ασφαλιστικά κίνητρα, τα μέλη του συνεταρισμού εργαζομένων μπορούν να ασφαλιζονται, χωρίς μπλοκάκι, στη χαμηλότερη βαθμίδα ασφαλιστικών εισφορών του ΟΑΕΕ, και πληρώνουν εισφορά μόνο ως νομικό πρόσωπο και όχι ως φυσικά.

Η ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΡΙΑ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ

ΟΥΡΑΝΙΑ ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΥ